

RIKSDAGENS SVAR 32/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till 2009 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och vissa lagar som har samband med den (RP 283/2009 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 2/2010 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 juni 1994 om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 14 §, 22 a § 1 mom., 24 a § 2 mom. 3 punkten och 39 §, sådana de lyder, 14 § i lag 1200/2007, 22 a § 1 mom. i lag 46/2009, 24 a § 2 mom. 3 punkten i lag 48/2009 och 39 § delvis ändrad i lag 724/2005 och i nämnda lag 1200/2007, samt *fogas* till lagen ett nytt 4 a kap. som följer:

14 §

Specialistkompetens

Legitimerad yrkesutbildad person med specialistkompetens är en finsk medborgare eller en utlänning som i Finland har genomgått en utbildning som ger specialistkompetens, eller en finsk medborgare eller en medborgare i någon annan EU- eller EES-stat som i någon annan EU- eller EES-stat än Finland har genomgått sådan utbildning som ger annan specialistkompetens än den som nämns i 6 § 3 mom. eller som i en stat utanför EU eller EES har genomgått en ut-

bildning som ger specialistkompetens och som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan har godkänt. Dessutom krävs att personen i fråga har visat att han eller hon uppfyller eventuella andra kompetenskrav som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för in uppgifter om ansökan om konstaterande av i förordning av statsrådet föreskriven specialistkompetens i det centralregister över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som avses i 24 a §.

För att säkerställa kunskandet kan det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om den utbildning som krävs för specialistkompetens och om målen för utbildningen.

22 a §

Identifikationskod

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ger läkare och tandläkare samt medicine och odontologie studerande, som har genomfört de studier som föreskrivs i förordning av statsrådet, och sjukskötare, munhygienister och optiker, som har rätt att förskriva läkemedel, en identifikationskod som ska användas vid förskrivning av läkemedel.

— — — — —

4 a kap.

Symtomatisk behandling och begränsad förskrivningsrätt

23 a §

Symtomatisk behandling

En legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får utgående från sin utbildning, erfarenhet och uppgiftsbeskrivning inleda behandlingen utifrån patientens symtom, den tillgängliga informationen och en bedömning som personen i fråga gör av vårdbehovet.

23 b §

Begränsad förskrivningsrätt

Sjukskötare som har tillräcklig praktisk erfarenhet och som har avlagt den tilläggsutbildning som regleras i förordning av statsrådet har begränsad rätt att från apotek förskriva läkemedel som används vid behandlingen till patienter som de vårdar vid en hälsovårdscentral, då det är fråga om förebyggande behandling eller fortsatt medicinering, då en läkare har ställt diagnosen eller då medicineringen baserar sig på ett vård-

behov som sjukskötaren konstaterat (*begränsad förskrivningsrätt*).

En förutsättning för begränsad förskrivningsrätt är ett skriftligt förordnande med uppgift om de läkemedel som sjukskötaren får förskriva samt eventuella begränsningar i läkemedelsförskrivningen. Det skriftliga förordnandet ges av den ansvariga läkaren för den hälsovårdscentral där sjukskötaren är anställd. När ett sjukvårdsdistrikt sköter hälsovårdscentralens jourtjänster inom sitt område, ges förordnandet av chefläkaren för det sjukvårdsdistrikt där sjukskötaren är anställd.

Bestämmelser om den praktiska erfarenhet som krävs för begränsad förskrivningsrätt utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. För att garantera patientsäkerheten utfärdas det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmelser om de läkemedel och sjukdomstillstånd som den begränsade förskrivningsrätten kan gälla. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer ett formulär för det skriftliga förordnande som avses i 2 mom.

23 c §

Tidsbegränsad förskrivningsrätt

Genom förordning av statsrådet kan sjukskötare, när det är fråga om en smittsam sjukdom med stor spridning och förskrivning av läkemedel behövs för behandling av personer som insjuknat i en sådan sjukdom eller för skydd av befolkningen mot spridning av en sådan sjukdom, berättigas att från apotek förskriva ett sådant i förordningen närmare angivet läkemedel som används för förebyggande eller behandling av den smittsamma sjukdomen (*tidsbegränsad förskrivningsrätt*). Den tidsbegränsande förskrivningsrätten kan gälla sjukskötare som är anställda hos en verksamhetsenhet inom den offentliga eller den privata hälso- och sjukvården.

I statsrådets förordning föreskrivs om de krav i fråga om utbildning eller kunskande som är en förutsättning för tidsbegränsad förskrivningsrätt samt om övriga krav i fråga om patient- och läkemedelssäkerheten. Förordningen utfärdas för viss tid, högst sex månader.

En tidsbegränsad förskrivningsrätt gäller under högst den tid den i 2 mom. avsedda förordningen av statsrådet är i kraft, och dessutom förutsätts det att den läkare som ansvarar för verksamheten vid en i 1 mom. avsedd verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården ger sjukskötare ett skriftligt förordnande.

23 d §

Optikers och munhygienisters rätt att förskriva läkemedel

Optiker och munhygienister som är självständiga yrkesutövare har rätt att från apotek förskriva de läkemedel som de behöver för verksamheten vid sin mottagning.

Bestämmelser om den tilläggsutbildning som krävs för förskrivningsrätten utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. För att garantera patientsäkerheten utfärdas det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmelser om de läkemedel som optiker och munhygienister får förskriva.

23 e §

Meddelande om förskrivningsrätt

Den som ger förordnanden som avses i 23 b § 2 mom. och 23 c § 3 mom. ska till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården lämna en kopia av ett skriftligt förordnande för begränsad eller tidsbegränsad förskrivningsrätt och av ändringar som gjorts i förordnandet samt uppgift om att förskrivningsrätten har upphört.

24 a §

Innehållet i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I registret införs följande uppgifter:

3) identifikationskod, uppgift om rätt att vara verksam som specialist och specialtandläkare och om den utbildning som denna rätt grundar sig på, uppgift om specialistkompetens som innehas av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och om den utbildning som denna kompetens grundar sig på samt uppgift om den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården där en sjukskötare har begränsad rätt att förskriva läkemedel,

39 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården inte har meddelat ett beslut inom den tid som anges i 14 b §, får sökanden anföra besvär. Besvären anses då avse ett beslut om avslag av ansökan. Sådana besvär kan anföras tills ett beslut med anledning av ansökan har meddelats. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska underrätta besvärsmyndigheten om att ett beslut har meddelats. På anförande av besvär enligt detta moment och behandlingen av dem tillämpas i övrigt 1 mom.

Beslut som avses i 25—30 § ska trots besvär verkställas omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 5 och 6 a § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 3 augusti 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 5 § 1 punkten och 6 a § 2 mom., sådana de lyder, 5 § 1 punkten i lag 1408/2001 och 6 a § 2 mom. i lag 1222/2000, som följer:

5 §

Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Avgiftsfria är följande hälsovårdstjänster:

1) service och vårdmaterial enligt 14 § 1 mom. 1—6 och 9 punkten samt 14 a § 1 mom. 1 punkten i folkhälsolagen (66/1972) fränsett service inom den öppna sjukvården som används av personer som fyllt 18 år, hemsjukvård, rehabilitering i form av anstaltsvård, individuell fysioterapi, sjuktransport, uppehälle, sådana intyg och utlåtanden av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som inte har samband med vården av patienten, tandundersökning och tandvård för personer som har fyllt 18 år samt laboratorieundersökningar och diagnostiska avbildningsundersökningar som utförs vid hälsovårdscentral efter remiss från privatläkare,

6 a §

Avgiftstak

När det sammanlagda beloppet av de avgifter som uppburits hos klienten räknas ut, beaktas avgifter som under kalenderåret uppburits för öppenvårdstjänster vid hälsovårdscentraler, individuell fysioterapi, poliklinikbesök, dagkirurgi, vård i serie, dag- och nattvård, rehabilitering eller kortvarig anstaltsvård inom social- och hälsovården. Avgifter som uppburits för tjänster som utnyttjats av ett barn under 18 år beaktas tillsammans med de avgifter föräldrarna eller någon annan vårdnadshavare har betalat. Tjänsterna är då i enlighet med 1 mom. avgiftsfria för alla dem vars avgifter beaktas tillsammans. Hos barn under 18 år får inte ens avgift för uppehälle uppbäras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 57 a och 57 b § i läkemedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i läkemedelslagen av den 10 april 1987 (395/1987) 57 a § och 57 b § 1 mom., sådana de lyder, 57 a § i lag 773/2009 och 57 b § 1 mom. i lag 803/2008, som följer:

57 a §

I apotek och filialapotek ska förteckning över läkemedelsordinationerna föras kalenderårsvis. Förteckningen ska innehålla uppgifter om expedierade läkemedel, deras mängd, användare eller inrättning för vars bruk läkemedlet har förskrivits samt den som förskrivit läkemedlet. Förteckningen ska förvaras i fem år. Den ska upprättas och förvaras så som närmare bestäms av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.

sjukvården som har rätt att förskriva läkemedel ska apoteket byta ut läkemedelspreparatet mot ett sådant allmänt tillgängligt läkemedelspreparat som avses i förteckningen över sinsemellan utbytbara läkemedelspreparat i 57 c § och som är billigast eller vars prisskillnad i förhållande till det billigaste är

1) högst 1,50 euro för ett preparat som kostar mindre än 40 euro, eller

2) högst 2 euro för ett preparat som kostar 40 euro eller mer.

57 b §

Vid expediering av läkemedelspreparat som förskrivits av en läkare eller tandläkare eller en annan yrkesutbildad person inom hälso- och

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om elektroniska recept

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 2 februari 2007 om elektroniska recept (61/2007) 3 § 2 punkten, 10 § 2 mom. samt rubriken för 13 § och 13 § 2 mom. som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *läkemedelsförskrivare* läkare, tandläkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som har rätt att förskriva läkemedel,

medelsexpedieraren makulera ett oexpedierat eller delvis expedierat recept som finns i receptcentret. En sjukskötare får makulera ett recept endast på det villkoret att sjukskötaren har rätt att förskriva läkemedlet i fråga. Den som gjort upp ett recept får dock makulera receptet utan patientens samtycke, om receptet har gjorts upp på basis av avsiktligt felaktiga uppgifter som lämnats av patienten eller under tvång. Ett recept makuleras dessutom om den för vilken läkemedlet har förskrivits har dött.

10 §

Rättelse, makulering och förnyelse av recept

Med patientens muntliga samtycke kan den behandlande läkemedelsförskrivaren och läke-

13 §

Hälsovårdspersonals rätt att få uppgifter

Med muntligt samtycke av patienten eller dennes lagliga företrädare har den läkare, tandläkare och sjukskötare som behandlar patienten rätt att ta del av elektroniska recept för patienten

och expedieringsuppgifter. För rätt att ta del av recept i receptcentret förutsätts i övriga fall ett undertecknat samtycke.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 2 kap. 1 § 1 mom. och 3 § 1 mom. 4 punkten, 5 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 3 mom., 9 kap. 8 § 3 mom. samt 19 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten, av dem 5 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 788/2009 och 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag 885/2005 samt 19 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten sådant den lyder i lag 890/2006, som följer:

2 kap.

Gemensamma bestämmelser om sjukvårdersättning

1 §

Sjukvårdersättning

I enlighet med vad som bestäms nedan får en försäkrad ersättning för av läkare och tandläkare utförd och föreskriven undersökning och vård, av läkare och tandläkare förskrivna läkemedel för behandling av den försäkrades sjukdom, av läkare förskrivna kliniska näringspreparat och salvbaser, av sjukskötare inom ramen för den begränsade eller tidsbegränsade förskrivningsrätten förskrivna läkemedel och salvbaser som avses i 23 b och 23 c § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) samt ersättning för resekostnader i anslutning till behandlingen av en sjukdom.

3 §

Begränsningar i fråga om erhållande av ersättning

Med stöd av denna lag ersätts inte

4) kostnader för läkemedelsbehandling som ges vid öppen mottagning i samband med kommunal sjukvård,

5 kap.

Läkemedelsersättningar

1 §

Läkemedel som ska ersättas

En försäkrad har rätt att få ersättning för kostnaderna för läkemedel som en läkare, tandläkare eller en sjukskötare med begränsad eller tidsbegränsad förskrivningsrätt har förskrivit för behandlingen av en sjukdom. Förutsättningen för

ersättning är att det är fråga om ett receptbelagt läkemedelspreparat enligt läkemedelslagen (395/1987) som är avsett att vid invärtes eller utvärtes bruk bota eller lindra en sjukdom eller sjukdomssymtom. En försäkrad har rätt till ersättning även för ett sådant utbytbart läkemedelspreparat enligt Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdets förteckning till vilket det för patienten förskrivna läkemedelspreparatet har bytts ut i apoteket enligt 57 b § i läkemedelslagen. Dessutom förutsätts ett gällande beslut av läkemedelsprisnämnden om att läkemedelspreparatet är ersättningsgillt.

2 §

Kliniska näringspreparat och salvbaser som skall ersättas

Av en läkare och av en sjukskötare med begränsad förskrivningsrätt förskrivna salvbaser som används för behandling av långvariga av läkare konstaterade hudsjukdomar ersätts, om salvbaserna har tillverkats vid en läkemedelsfabrik och skaffats på apotek samt om de har godkänts att omfattas av grundersättning och ett skäligt partipris har fastställts för dem i enlighet med 6 kap.

9 kap.

Föräldradagpenningar

8 §

Föräldrapenning

För att föräldrapenning ska betalas förutsätts att modern tidigast 5 och senast 12 veckor efter nedkomsten för klarläggning av hälsotillståndet

har genomgått efterundersökning hos en läkare eller hos en barnmorska eller hälsovårdare som är anställd inom den offentliga hälso- och sjukvården och som har tillräcklig utbildning. Folkpensionsanstalten kan dock av särskilda skäl bevilja föräldrapenning, även om efterundersökning inte har utförts. Närmare bestämmelser om efterundersökning utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

5 §

Utlämnande av uppgifter i vissa fall

Folkpensionsanstalten har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att

1) lämna information om en försäkrads läkemedelsinköp till en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som har förskrivit läkemedlet, om den försäkrade trots anmärkning från Folkpensionsanstalten upprepade gånger med den nämnda förskrivarens eller andra förskrivares recept har köpt en större mängd läkemedel än vad behandlingen av sjukdomen förutsätter,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 7 april 2010